

**THE ROLE OF ETHNO-POLITICAL MANAGEMENT IN THE
CONSOLIDATION OF UKRAINIAN BORDERLAND POPULATION
(ON THE EXAMPLE OF THE SOUTH OF ODESSA REGION)**

Viktor Drozdov¹

**РОЛЬ ЕТНОПОЛІТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В КОНСОЛІДАЦІЇ
НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОГРАНИЧЧЯ
(НА ПРИКЛАДІ ПІВДНЯ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ)**

Віктор Дроздов¹

***Abstract.** The problem of regulating ethno-national relations on the Ukrainian borderland, namely on the south of the Odessa region, has been considered, the current challenges and threats to the development of ethno-political processes in this region have been determined, the models, methods and tools of ethnopolitical management that can be used to consolidate the polyethnic Ukrainian borderland population and harmonize interethnic relations have been suggested.*

***Key words:** ethno-political management, ethno-national relations, borderland, national identity, Odessa region.*

***Анотація.** У статті розглянуто проблему регулювання етнонаціональних відносин на українському пограниччі, а саме на території півдня Одеської області, визначено сучасні виклики та загрози розвитку етнополітичних процесів у цьому регіоні та запропоновано моделі, методи й інструменти етнополітичного менеджменту, що можуть бути застосовані для консолідації населення поліетнічного українського пограниччя та гармонізації міжетнічних відносин.*

***Ключові слова:** етнополітичний менеджмент, етнонаціональні відносини, пограниччя, національна ідентичність, Одеська область.*

Революція Гідності та війна з Російською Федерацією актуалізували питання консолідації українського суспільства, формування національної ідентичності, налагодження міжкультурного діалогу між представниками етнічних спільнот та

¹ PhD, Associate Professor, Izmail State University of Humanities, Ukraine, Address: Repina St, 12, Izmail, Odessa Region, 68601, Tel.: +38 (04841)51388, E-mail: victordrozdov.84@gmail.com; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1381-8878>

¹ Кандидат історичних наук, доцент, Ізмаїльський державний гуманітарний університет, Україна, адреса: вул. Репіна, 12, м. Ізмаїл, Одеська область, 68601, м.т.: +38 (04841)51388, E-mail: victordrozdov.84@gmail.com; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1381-8878>

VII Дунайські наукові читання

захисту прав корінних народів. Незважаючи на зростання рівня суспільної консолідації, викликане російською військовою агресією, вдосконалення етнополітичної політики на українському поліетнічному пограниччі, зокрема в регіонах з низьким рівнем ідентифікації населення до українських цінностей, мови та культури, досі залишається актуальною проблемою державного управління.

На сьогодні в науковій літературі поряд з термінами «етнополітика», «етнополітична політика», «управління етнополітичними відносинами» значної популярності набув «етнополітичний менеджмент», який за визначенням Д. Євтуха розуміється як «... система заходів, завдяки яким органи державного управління здійснюють регулювання процесами у сфері етнополітичного розвитку та міжетнічними відносинами у поліетнічних країнах, яка передбачає формування умов, що забезпечують інтегративний, безконфліктний тип цього розвитку, зокрема вибудовування системи правового захисту представників усіх компонентів етнополітичної структури того чи іншого суспільства, вироблення механізмів упередження, подолання напружених ситуацій у міжетнічних відносинах тощо» [1, с. 123].

Розглядаючи пограниччя як соціокультурний феномен, Я. Верменич вказує, що воно є ареалом «організованих, переважно нестабільних і нестійких, систем», регіоном із специфічними політичними субкультурами (так звані «асиметричні суспільства»), а також простором, де локальні ідентичності здатні конкурувати з національними [2, с. 80-81]. Серед характерних рис пограниччя дослідниця визначає наявність постійної соціальної напруги в суспільстві, вплив зовнішньої кон'юнктури, значну вірогідність проявів агресивності, невідконтрольності та ксенофобських настроїв, домінування у громадян відчуття недостатньої захищеності, високий рівень міграційних процесів тощо. Поліетнічний склад населення порубіжних регіонів є фактором ризику появи й розвитку конфліктної ситуації. Саме тому важливими завданнями держави у сфері національної безпеки є постійне відслідковування етнополітичних процесів у прикордонних регіонах, активізація національної політики, гармонізація національних й етнічних інтересів та забезпечення міжкультурного діалогу.

На думку Н. Підбережник, регіональні відмінності в етнічному складі населення в останні роки не впливають істотно на стан етнополітичних відносин в Україні, а використовуються, переважно, для розхитування політичної ситуації в країні як окремими політичними силами, так і сусідніми державами [3, с. 70]. У цьому контексті, ареалом їхнього впливу є саме прикордонні регіони, серед яких слід назвати й територію півдня Одеської області (як правило, при його позначенні використовуються різні назви – «Південна Бессарабія», «Українське Подунав'я», «Придунайський регіон»). Користуючись типологією ідентичностей пограниччя О. Кривицької, цьому регіону властива ідентичність «околиці», тобто розуміння прикордоння як провінційно-периферійного [4, с. 314].

Незважаючи на специфічний склад населення півдня Одеської області, який характеризується великою концентрацією етнічних спільнот та своєрідною регіональною ідентичністю внаслідок постійних процесів етнічної міксації, вітчизняні дослідники не приділяють особливої уваги вивченню етнополітичної ситуації в цьому регіоні. Традиційно в наукових роботах з етнополітики й регіоналістики (І. Зварич, Л. Нагорна, О. Рафальський, К. Чернова, К. Шестакова) та соціологічних дослідженнях ця територія включається до Південного чи Південно-Східного макрорегіону або розглядається в контексті Одеської області. О. Кривицька, аналізуючи етнополітичну компоненту розвитку українського пограниччя, виділяє такі чотири ареали: Галичина; Центральна і Північна Україна; Південь та Південний Схід; Донбас. Ареал Півдня й Південного Сходу, до якого входить нижнє Подніпров'я, Причорномор'я та Слобожанщина, характеризується перевагою слов'янсько-радянських та російських ідентичностей над українсько-європейськими, проте останні становлять близько третини громадян [4, с. 322]. Дослідниця розкриває специфічні риси окремих пограничних ареалів (Слобожанщини, Приазов'я, Буковини та Донбасу), але не приділяє уваги ані півдню Одеської області, ані Причорномор'ю загалом.

Утім, окремі дослідження присвячені вивченню етнополітичних відносин на півдні Одеської області. О. Голенко виділяє Південну Бессарабію як окремий етнополітичний регіон та вважає, що регіоналізм у ньому не має шансів перерости в сильну організовану політичну течію, а тим більше в сепаратистський рух, хоча й указує на наявність автономістських настроїв у болгарської та гагаузької етнічної спільноти на початку 90-х рр. [5, с. 50-52]. Аналізуючи результати соціологічних досліджень на півдні Одеської області, В. Онищук зазначає, що з 2014 р. етнічні групи однаково дотримуються мета-ідеї української політичної нації, але в місцях їхнього компактного проживання відчувається локальна ідентичність – бессарабська [6, с. 155].

Моніторинг етнополітичної ситуації в Україні Національним інститутом стратегічних досліджень свідчить про наявність етнополітичних ризиків, що можуть перерости в актуальні загрози для територіальної цілісності держави. Одним з найбільш вразливих регіонів у цьому відношенні є Одеська область, у тому числі її південна частина. В аналітичній записці «Процеси політизації етнічності в Україні: загрози та можливості для державної політики в умовах зовнішньої агресії» визначаються особливості політизації етнічних громад Південної Бессарабії. У дослідженні вказується, що відособленість болгарської й молдовської громад використовується Російською Федерацією з метою інформаційного та громадсько-політичного впливу на населення. Найбільш небезпечними проявами такої діяльності є: поширення закликів до національно-територіальної автономії та провокування силової реакції української влади проти представників етнічних спільнот; підготовка та матеріально-організаційна

VII Дунайські наукові читання

підтримка сепаратистських екстремістських рухів (наприклад, план створення «Народної ради Бессарабії»); розпалювання міжетнічної ворожнечі шляхом вчинення насильницьких акцій «прямої дії» від імені українських «націонал-радикалів» проти представників національних меншин [7, с. 13-14].

На сьогодні можна визначити такі проблеми розвитку етнополітичних процесів у регіоні:

1. Значний відсоток підтримки політичних партій, що мають відкриту проросійську орієнтацію. Зокрема, на парламентських виборах 2019 р. в 143 виборчому окрузі (центр – м. Ізмаїл) найбільший відсоток голосів отримала політична партія «Опозиційна платформа – За життя», а проросійські сили (ОПЗЖ, «Опозиційний блок», «Партія Шарія») набрали загалом 48,25%. Схожі результати спостерігалися й у 141 та 142 округах, де проросійські партії отримали відповідно 28,49% та 43,31%. Вибори в органи місцевого самоврядування у 2020 р. продемонстрували меншу, але також велику підтримку проросійських партій. Наприклад, політична партія «Опозиційна платформа – За життя» отримала 24,94% голосів за результатами виборів депутатів Ізмаїльської районної ради, 34,01% – Болградської районної ради, 27,6% – Білгород-Дністровської районної ради.

2. Несприйняття місцевою політичною елітою цінностей Революції Гідності та гальмування процесів десовєтизації. Так, з початком відкритих протистоянь у січні 2014 р. «режиму Януковича» місцева політична еліта не лише зайняла провладну позицію, але й спрямувала звернення від Ізмаїльської міської ради, в якому виступила «...з проханням про вжиття невідкладних заходів щодо відновлення громадського порядку...» [8]. На сьогодні, враховуючи, що політична еліта Ізмаїльщини не зазнала суттєвих змін, підтримка здобутків Революції Гідності радше є формальною на рівні офіційних урочистостей. У той же час, перейменування совєтських топонімів, демонтування пам'ятників Леніну та ліквідація комуністичної символіки проводилися в регіоні із суттєвим зволіканням.

3. Недостатній розвиток державної політики щодо функціонування української мови. Ухвалення нового мовного законодавства має сприяти розвитку української мови в регіоні, однак і на сьогодні російська мова продовжує домінувати в публічній сфері. Офіційний статус російської мови як регіональної, прийнятий у 2012 р. Ізмаїльською міською радою, суттєво завадив поширенню в місті та районі української мови. Інформаційний простір регіону переважно представлений російськомовними ЗМІ. Варто зазначити, що мовне питання тут досі залишається предметом спекуляцій серед проросійських партій. На жаль, дотримання Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» залишається незадовільним як в адміністративній та освітній, так і в громадській сфері. Крім того, проблемною залишалася мовна ситуація в закладах освіти до ухвалення нового Закону України «Про освіту», адже в багатьох болгарських і молдовських школах навчання здійснювалося національною мовою,

що призводило до того, що випускники шкіл фактично не могли розмовляти або не розуміли українську на необхідному для здобуття вищої освіти рівні. До цього ж, через легкі умови вступу до румунських і болгарських ЗВО для етнічних меншин, відбувається відтік молоді за кордон.

4. Негативний вплив етнополітичного чинника на проведення реформи децентралізації. Утворення об'єднаних територіальних громад на півдні Одеської області відбувалося із суттєвими затримками й станом на початок 2020 р. більшість території не було охоплено реформою децентралізації. Серед причин цього експерти визначили етнічний фактор, який використовувався місцевими політичними елітами для проведення агітації проти реформи децентралізації та штучного загострення національного питання. Зокрема, завдяки дезінформації питання щодо формування громад Болградського району було винесено в міжнародну площину й розглядалося парламентом Болгарії.

5. Збереження впливу на етнічні меншини з боку сусідніх держав, зокрема Румунії. На сьогодні, згідно з аналітичними даними Національного інституту стратегічних досліджень, важко дати оцінку впливу з боку Румунії на свою етнічну діаспору, однак кількість громадян, які набувають громадянство Румунії, продовжує зростати. Експерти констатують, що прояви румунської ідентичності є більш інтенсивними по обидва боки україно-румунського кордону [9, с. 52]. Втім, в останні роки партнерські взаємини з Румунією в освітній та національно-культурній сфері доволі динамічно розвиваються.

6. Наявність напружених відносин з представниками ромської етнічної спільноти. Так, антиромські погроми в с. Лощинівка Ізмаїльського району в серпні 2016 р. супроводжувалася антиромською інформаційною кампанією з широким використанням мови ворожнечі. Як зазначено в аналітичній довідці Національного інституту стратегічних досліджень, цей конфлікт був використаний російськими ЗМІ для підсилення міжетнічної ворожнечі в регіоні [10, с. 5].

Незважаючи на вказані проблеми, на півдні Одеської області національно-культурні права етнічних спільнот всіляко підтримуються. Як зазначають дослідники Л. Циганенко та В. Березовська, доволі активною є діяльність національно-культурних товариств, громадських об'єднань та обласних центрів національних культур, відбувається їхня співпраця з органами державної влади та місцевого самоврядування [11; 12]. Однак, незважаючи на розгалужену систему етнополітичного менеджменту на регіональному рівні, органи місцевої влади переважно займаються моніторингом етнополітичної ситуації, але не мають вагомого регуляторного впливу на неї. При цьому, основним напрямом роботи залишається забезпечення культурних прав етнічних меншин, що проживають на території регіону. У зв'язку з цим, серед найголовніших проблем регіонального етнополітичного менеджменту, на думку дослідників, є відсутність комплексного підходу до вирішення проблем у сфері етнополітичних відносин та відсутність

VII Дунайські наукові читання

єдиного координаційного центру [13, с. 106].

Слід зазначити, що існують недоліки в нормативно-правовій базі щодо регулювання етнопонаціональних відносин, насамперед через відсутність «Концепції державної етнопонаціональної політики України». Проекти Концепції пропонувались на розгляд парламенту неодноразово, але так і не були ухвалені. Прийняття такого документу, на нашу думку, сприяло б формуванню чіткої стратегії регулювання етнопонаціональних відносин на українському пограниччі.

Отже, для запобігання погіршенню етнополітичної ситуації на півдні Одеської області слід активізувати діяльність державних органів у сфері етнопонаціональної політики. При цьому, ефективність етнополітичного менеджменту залежить від вибору методів та моделей державного управління. В. Євтух називає п'ять таких методів: адміністративно-організаційний (регламентування етнопонаціонального розвитку через законодавчі акти та структури публічного управління); політико-правовий (регулювання міжетнічних відносин і взаємодії етнічних спільнот країни проживання з країною походження, а також сприяння діяльності громадських і політичних організацій етнічних спільнот); метод соціального включення (створення умов для реалізації соціально-економічних прав представників певного етносу); прогнозування (формування прогнозів етнопонаціонального розвитку); моделювання (вироблення управлінських моделей) [1, с. 125].

У країнах розвиненої демократії існують різноманітні моделі етнополітичного менеджменту, що дозволяють гармонізувати відносини між етнічними спільнотами. Впродовж 60-80-х рр. ХХ ст. в США і Канаді були розроблені теоретичні основи моделі мультикультуралізму, яка трактується, з одного боку, як визнання факту багатоетнічності суспільства, а з іншого – як ідеологія та публічна політика, котра «спрямована на врахування інтересів різних етнічних груп та визнання їхньої самобутності при збереженні національної єдності держави» [14, с. 61]. Однак, на сьогодні, модель мультикультуралізму неодноразово піддавалася критиці як з боку науковців, так і з боку політичного керівництва європейських країн. Частина вітчизняних дослідників вважають, що Україні більш притаманна модель інтеграційного етнополітичного менеджменту. Т. Халавка вважає, що формування інтеграційної моделі державної етнополітики має включати: по-перше, вдосконалення нормативної бази на основі загальносвітових стандартів; по-друге, освітню політику щодо мовної інтеграції представників етнічних меншин, насамперед, молоді; по-третє, залучення етнічних меншин до управлінської діяльності на регіональному й державному рівнях; по-четверте, координацію діяльності органів влади з реалізації цієї моделі [15, с. 138]. Ще однією моделлю етнополітичного менеджменту є субсидіарна, яка характеризується: формуванням інституцій на державному, регіональному та місцевому рівнях з метою регулювання етнополітичних процесів; широким залученням громадян, етнічних організацій та інститутів громадянського суспільства до вирішення етнічних

питань; виконанням державою лише тих функцій, які інституції регіонального та місцевого рівнів, а також етнічні організації не змогли розв'язати самостійно. В. Андріяш наголошує, що принцип субсидіарності передбачає розподіл повноважень та відповідальності й прийняття політичних рішень на тому рівні, який більшою мірою відповідає певній проблемі [16, с. 319].

Одним із чинників міжетнічної інтеграції і співіснування різних етнічних груп в межах української держави є наявність національної ідеї та відчуття належності до української нації в переважній більшості громадян. Саме формування національної ідентичності має стати одним із завдань сучасної державної етнополітики, спрямованої на консолідацію українського суспільства, особливо у складних пограничних регіонах. Головними завданнями сучасного етнополітичного менеджменту в Україні щодо формування національної ідентичності, на думку науковців, мають стати: розвиток мовно-культурного відродження українців як титульного етносу та інших етнічних спільнот; забезпечення функціонуванню української мови як державної при збереженні мовних прав етнічних меншин; формування єдиного культурного простору; популяризація вітчизняної історії, мови та культури, відтворення історичної пам'яті, збереження історико-культурної спадщини; розвиток громадянської освіти та виховання національних почуттів; підтримка інтенсивного розвитку вітчизняної культурної індустрії; захист інформаційного простору; налагодження міжкультурного та міжрегіонального діалогу; розв'язання проблем етнонаціональних меншин; гармонізація міжцерковних відносин та недопущення політизації церкви; забезпечення соціальної адаптації внутрішньо переміщених осіб; посилення контролю за міграційними процесами [17, с. 480].

На підставі чіткого уявлення про розвиток етнополітичної ситуації необхідно визначити адекватні форми і методи управлінської діяльності щодо запобігання можливих проявів міжетнічної напруженості. Значна роль в цьому має відводитися, на думку Т. Запорожець, технологіям «Public Relations». Ключовими технологіями для врегулювання етнополітичних конфліктів та напруженості повинні стати: управлінські – заходи щодо прийняття, просування, реалізації й супроводу політичних рішень у сфері національної політики; посередницькі – одержання підтримки з боку етнонаціональних груп; комунікативні – зв'язки із громадськістю з метою досягнення високого рівня міжнаціональних, міжкультурних, міжконфесійних, міжгрупових та міжособистісних відносин у поліетнічному суспільстві; антикризові – заходи із запобігання та врегулювання міжнаціональних і міжконфесійних конфліктів; адаптаційні – заходи, спрямовані на виховання національної свідомості представників різних етносів; медіа-технології – зв'язки із засобами масової інформації, призначені для просування ідей міжнаціональної терпимості, толерантності й компліментарності [18, с. 84].

Таким чином, визначивши наявні проблеми розвитку етнонаціональних

VII Дунайські наукові читання

відносин на півдні Одеської області та враховуючи сучасні методи, моделі та інструменти етнополітичного менеджменту, виділимо основні рекомендації щодо консолідації поліетнічного суспільства на українському пограниччі та гармонізації міжетнічних відносин:

- розроблення на державному рівні стратегічного документу з етнонаціональної політики України, що містив би чіткі інституційно-правові механізми формування національної ідентичності на українському пограниччі та удосконалення міжетнічного діалогу;

- використання інтеграційної моделі під час реалізації регіонального етнополітичного менеджменту, створення дієвих інститутів представництва етнічних спільнот для захисту власних соціально-економічних, політичних і культурно-освітніх прав та самостійного вирішення питань регіонального розвитку в контексті реформи децентралізації;

- проведення постійного моніторингу етнополітичної ситуації в регіоні з метою вироблення оптимальних моделей запобігання проявам міжетнічної ворожнечі;

- державна підтримка ініціатив з боку громадських організацій і закладів освіти щодо популяризації української мови, історії й культури в регіоні, сприяння розвитку україномовних ЗМІ, виданню й поширенню україномовної літератури, активне залучення молоді до загальнонаціональних культурно-освітніх програм і проєктів;

- посилення діяльності органів державної влади щодо дотримання мовного законодавства з одночасним забезпеченням мовних прав етнічних меншин;

- протидія поширенню російської пропаганди серед населення регіону й діяльності підконтрольних Російській Федерації організацій та політичних сил, які намагаються порушити ефективну взаємодію між титульною нацією та етнічними меншинами;

- постійна взаємодія та комунікація між державними й муніципальними органами, а також громадськими організаціями влади з метою спільного врегулювання етнонаціональних відносин і гармонізації національних та етнічних інтересів.

Джерела та література

1. Євтух В. Б. Етнічність: енциклопедичний довідник. К.: Фенікс, 2012. 396 с.
2. Верменич Я. Пограниччя як соціокультурний феномен: просторовий вимір. *Регіональна історія України*. 2012. Вип. 6. С. 67–90.
3. Підбережник Н. П. Виклики та загрози у сфері етнополітичних відносин в Україні на сучасному етапі. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. Сер.: Державне управління. 2018. № 2. С. 68–75.

Збірник наукових праць

4. *Етнополітичний контекст соціокультурних трансформацій у сучасній Україні* / ред. кол. О. Рафальський (голова), В. Войналович, Л. Нагорна. К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2017. 512 с.

5. Галенко О. Етнополітичний регіоналізм в сучасній Україні. *Наукові записки. Сер. «Політологія і етнологія»*. Вип. 19. К.: Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України, 2002. С. 30–72.

6. *Соціокультурний розвиток регіонального соціуму в контексті національної безпеки: міждисциплінарний вимір : колективна монографія* / за заг. ред. І. А. Мейжис, Л. А. Ляпіна. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. 312 с.

7. «Процеси політизації етнічності в Україні: загрози та можливості для державної політики в умовах зовнішньої агресії». Аналітична записка / Національний інститут стратегічних досліджень. К., 2017. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/politika/procesi-politizacii-etnichnosti-v-ukraini-zagrozi-ta-mozhливosti-dlya> (дата звернення 26.02.2021).

8. Звернення Ізмаїльської міської ради до Президента України В.Ф. Януковича з приводу останніх подій в Україні. Обновлено 24.01.2014. URL: <http://www.izmail-rada.gov.ua/2010-03-18-10-55-25/37-2010-02-23-08-37-13/3839-2014-01-24-09-08-26> (дата звернення 27.02.2021).

9. Румунська та молдовська національні меншини в Україні: стан, тенденції та можливості співпраці : зб. наук.-експерт. матеріалів / за наук. ред. Ю. А. Тищенко. Київ: НІСД, 2019. 112 с.

10. Суспільно-політичний вимір протидії мові ворожнечі (нетерпимості) в Україні / Національний інститут стратегічних досліджень. К., 2017. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2016-12/mova-8e1e2.pdf> (дата звернення 27.02.2021).

11. Циганенко Л. Ф. Етноспільноти Одеської області за умов трансформаційних змін пострадянського суспільства. *Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць*. 2013. Вип. 70 (№ 3). С. 48–51.

12. Березовська В. В. Регіональні особливості та пріоритети державної етнополітики (на матеріалах Одеської області). *Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць*. 2013. Вип. 68 (№ 1). С. 691–696.

13. Підбережник Н. П. Інституційне забезпечення публічного управління етнополітичними відносинами на регіональному рівні в Україні. *Теорія та практика державного управління*. 2017. Вип. 4. С. 100–107.

14. Підбережник Н. П. Моделі публічного управління у сфері етнополітичних відносин: теоретичний аспект. *Ефективність державного управління*. 2016. Вип. 4. С. 59–68.

15. Халавка Т. Формування інтеграційної моделі державної етнонаціональної політики на прикладі Чернівецької області. *Актуальні проблеми державного управління*. 2015. Вип. 1. С. 135–138.

VII Дунайські наукові читання

16. Андріяш В. І. Модернізація механізмів державного регулювання етнополітичних процесів України в умовах глобалізації. Дис... докт. наук з державного управління: 25.00.02 – механізми державного управління. Миколаїв, 2017. 452 с.

17. Гай-Нижник П. П., Чупрій Л. В. Формування загальнонаціональної ідентичності українців в контексті сучасних викликів. *Гілея: науковий вісник*. 2015. Вип. 101. С. 474–481.

18. Запорожець Т. В. Науково-теоретичні підходи щодо шляхів підвищення результатів ефективності функціонування державних механізмів запобігання та врегулювання етнополітичних конфліктів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2011. № 6. С. 82–85.

УДК 94(4)

RUSSIFICATION POLICY OF THE SOVIET POWER IN THE POSTWAR PERIOD (ON THE EXAMPLE OF IZMAIL)

*Oleksii Ilin*¹

ПОЛІТИКА РУСИФІКАЦІЇ РАДЯНСЬКОГО УРЯДУ ПОВОЄННОГО ПЕРІОДУ (НА ПРИКЛАДІ М. ІЗМАЇЛ)

*Олексій Ільїн*¹

Abstract *The Russification that took place in the postwar period in the Izmail region has been analyzed on the example of the town Izmail. It is established that the main methods of Russification of the region were the media and education. In addition, the spread of the Russian language in the region was facilitated because of activities of Russian-speaking Soviet authorities, and by the migration processes which were specially organized by the Soviet authorities. It was determined that the main purpose of the Sovietization of the region was its integration into the USSR.*

Key words *Izmail region, post-war period, Russification, urban population*

Анотація *На прикладі м. Ізмаїл досліджено процеси русифікації, які відбувалися в повоєнний період в Ізмаїльській області. Визначено, що основними чинниками русифікації краю виступали ЗМІ та діяльність освітніх закладів. Крім*

¹ *Lcturer, Izmail State University of Humanities, Ukraine, Address: Repina St, 12, Izmail, Odessa Region, 68601, E-mail: IlyinOleksij@gmail.com; ORCID: 0000-0001-5238-5828*

¹ *Викладач, Ізмаїльський державний гуманітарний університет, Україна, адреса: вул. Рєпіна, 12, м. Ізмаїл, Одеська область, 68601, E-mail: IlyinOleksij@gmail.com; ORCID: 0000-0001-5238-5828*